

Japán kézfűrészek típusai

PENGE

Tóth Norbert

A japán kézművesség iskolapéldája a szakma iránti elkötelezettségnek, a hagyomány tisztelésének és a precíz kivitelezésnek. Nincs ez másként a japán faipari szakma esetében sem.

A mai japán asztalosmesterség eszköztárában (is) nyilván megtalálhatóak a legmodernebb technológiát képviselő szerszámok és gépek, ám a hagyományaikat nagyon nagy tisztelet övezi, így annak megőrzéséről szinte minden japán mesterember elszántan gondoskodik.

A japán fűrész (nokogiri) az általános kézfűrészeknek az a válfaja, ami csak húzásra vág, így asztalossatu, vagy pillanatszorító használatára szükség van a fűrészelésnél, hiszen a megmunkáláshoz itt nem igazán lehet kézzel leszorítani

Ryoba és kettős fogazata

a munkadarabot. Bár ez első hallásra nem túl biztató, azért az egyértelműen megállapítható, hogy az ilyen fűrész puhafában hatékonyabban vág, a vágási felülete sokkal tisztább, és kisebb a vágásrés. Az is igaz ugyanakkor, hogy a keményfával másként bánik, mint egy hagyományos, tolás mentén vágó európai fűrész. További sajátossága ezeknek a fűrészeknek a hosszú nyél, amely az optimális vezetési egyensúlyt adja meg a szerszámnak.

Mindent egybevetve, a japán fűrészek rendkívül népszerűek szerte a világban, ami azt is eredményezte, hogy

Japánon kívül számos más helyen is gyártanak japán (stílusú) fűrészeket.

DOZUKI/DOUZUKINOKO

Neve japánul „illesztett fatörzs”. Ez tehát egy passzív fűrész, a fűrészlap gerincén húzódó merevítővel. A nagyon finom fogazás teszi lehetővé a cinkelések, fakötések kialakítását is.

RYOBA

Általános felhasználású fűrész, két vágóélel. Japán elnevezése „dupla penge”. A fűrészlap kétféleképpen van élezve az éleken. A fa rostirányával megegyező, vagyis hosszirányú vágásokhoz a hasító fogazású él (japánul tatebiki) a megfelelő. A fogak itt hegyes szögű háromszög alakúak, vágóélük és homloklapjuk merőleges a vágásirányra. Ha viszont a vágás iránya kereszteli a fa szálirányát, akkor ez a hasító fogazás már nem megfelelő, mert a fogak nem átvágják, hanem felszakítják a fa rostjait. A rostirányra merőleges vágáshoz

Dozuki és fogazata

Kataba és fogazata

a keresztvágó fogazás (yokobiki) a megfelelő. Ez a megoldás szálirányban is viszonylag hatékonyan vág.

KATABA

Egy oldalélen fogazott, merevítő gerinc nélküli kézfűrész, amit akár meghajlított állapotban is használhatunk, pl. szintező vágásoknál, nehezebben hozzáférhető helyeken. Ezt a képességét a rendkívül vékony penge teszi lehetővé, ami általában 1 mm körüli vastagságtól indul, de egyes gyártók 0,3 mm vastagságú acélanyagot is képesek gyártani. (Ismert, hogy a tradicionális japán fémművésesség szinte tökélyre fejlesztette a kovácsolást a vas edzésével, nyújtásokkal, izzítással-hűtéssel.) A fogazás általában a fa rostirányával megegyező és arra merőleges vágásokhoz

is alkalmas, de gyártanak kifejezetten hosszirányú vágásokhoz, keresztirányú vágásra, sőt, átlós (diagonál) vágásra alkalmas fűrész is.

Azebiki és kettős fogazata

KIGIHIKI

Tiplifűrész. Speciális fogazata révén úgy képes szintben vágni, hogy nem károsítja a környező felületet.

Kigihiki

Mawashibiki

AZEBIKI

Ez egy kisméretű ryoba. Könnyebben kezdetünk vágást a lap síkjáról, mintsem az élekről indítva. A konvex, azaz kifelé ívelő felület teszi lehetővé, hogy bárhol megkezdhessük a fűrészelést a lapsíkon, a fogak alakja pedig azt, hogy a fogak közötti forgácsúr ne teljen fel fűrészporral. Az egyik oldal itt is hasító, míg a másik oldal itt is hasító, míg a másik oldal itt is hasító, míg a másik oldal itt is hasító.

MAWASHIBIKI

Egy vékony pengéjű fűrész íves kivágásokhoz, neve is ezt jelenti: fordulva vág. A lyukfűrész japán változata.

A japán gyártók nagy gondossággal és kiváló minőségű acélból készítik ezeket a szerszámokat, így ezeknek a professzionális kézfűrészeknek a népszerűsége Európában is komolyan számít. ■

Forrás:

www.fine-tools.com
www.japanesetools.com.au
<https://en.wikipedia.org/>